

การประสานงานระหว่างองค์กร อำนาจหน้าที่ บทบาทขององค์กร และ เอกภาพใน
การบังคับบัญชาที่ส่งผลต่อการบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือ
ประเทศที่ประสบภัยพิบัติ*

Organizational Coordination, Authority, Organization Role, Unity of Command
Which Effected on Public Management of Assistance to
Disaster Affected Nations

¹ชัยพฤกษ์ อัยยะภาคย์, ณรงค์ กุลนิตะ, นภัสสรณ์ สุพัฒน์อัญพร

¹Chaiyapruk Aiyapark, Narong Kulnides , Napatsorn Supatanyaporn

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand

¹Corresponding Author Email: chaiyapurka@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพการประสานงานระหว่างองค์กร อำนาจหน้าที่ บทบาทขององค์กร เอกภาพในการบังคับบัญชา และการบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลของการประสานงานระหว่างองค์กร อำนาจหน้าที่ บทบาทขององค์กร และ เอกภาพในการบังคับบัญชาที่ส่งผลต่อการบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบ ภัยพิบัติ ใช้การวิจัยแบบผสมวิธีระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณ คือ เจ้าหน้าที่ภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง 300 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วนของผู้เกี่ยวข้อง ขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์ 20 เท่าของตัวแปรสังเกต ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูล และวิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองสมการโครงสร้าง การวิจัยเชิงคุณภาพใช้สัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารระดับสูง 14 คน ผลวิจัยพบว่า 1) ผู้เกี่ยวข้องเห็นด้วยกับการประสานงานระหว่างองค์กร อำนาจหน้าที่ บทบาทขององค์กร เอกภาพในการบังคับบัญชาและการบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ ในระดับมาก 2) การประสานงานระหว่างองค์กร อำนาจหน้าที่ เอกภาพในการบังคับบัญชามีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ ผลวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณสอดคล้องกับเชิงคุณภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศผู้ประสบภัยพิบัติภายใต้การกำกับดูแลและตกลงใจของรัฐบาลเป็นสิ่งสำคัญ แต่ต้องอาศัยความปรองดองในการทำงานเป็นทีม รวมทั้งการประสานงานระหว่างองค์กรในทีม มีการแบ่งอำนาจ

*Received October 4, 2019; Revised October 8, 2019; Accepted November 23, 2018

หน้าที่อย่างชัดเจน จะทำให้เกิดเอกภาพ การประสานงานระหว่างรัฐต่อรัฐมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ประสบภัย

คำสำคัญ : การประสานงานระหว่างองค์กร; อำนาจหน้าที่; บทบาทขององค์กร; เอกภาพในการบังคับบัญชา; การบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ

Abstract

The purposes of this research were to study 1) Characteristics of organizational coordination, authority, organization role, unity of command and public management of assistance to disaster affected nations. 2) Influence of organizational coordination, authority, organization role, unity of command which effected on public management of assistance to disaster affected nations. This research used a mixed method of quantitative and qualitative methods. The quantitative research was conducted among 300 practitioner level persons in the public and private sector who worked with assisting disaster affected peoples by using Proportional Stratified Random Sampling. The sample size requirements were 20 times of the observed variables. Data were collected using questionnaires and were analyzed by using Structural Equation Modeling (SEM). The sample used for qualitative research was comprised of 14 high level relevant executives and experts. Data were collected through in-depth interviews. The results of the study revealed that 1) these persons highly agreed with organizational coordination, authority and unity of command and public management of assistance to disaster affected nations, 2) organizational coordination, authority and unity of command had directly positive influence on public management of assistance to disaster affected nations. The quantitative analysis was by the qualitative analysis. The sample group agreed that public management of assistance to disaster affected nations under the supervision and decision of government was vital. However, it also depended on reconciliation, organizational coordination, clearly dividing authority among team members which created the unity of work and led to the highest efficiency international affair and G to G operation to affected people.

Keywords: Organizational Cooperation; Authority; Organization Role; Unity of Command; Public Management of assistance to disaster Affected Nations.

บทนำ

ในช่วงที่ผ่านมาเกิดภัยพิบัติขนาดใหญ่สร้างความเสียหายทั้งต่อชีวิต ทรัพย์สินเป็นมูลค่ามหาศาล จากข้อมูลของ Asia-Pacific Disaster Report 2019 ของ ESCAP ระบุว่าในช่วงปี พ.ศ. 2513 - 2561 ภัยธรรมชาติส่งผลกระทบต่อประชากรในภูมิภาคเอเชียเฉลี่ย ปีละ 142 ล้านคน และในช่วงเวลาดังกล่าว เสียชีวิตประมาณ 2 ล้านคน สร้างความเสียหายทางทรัพย์สิน ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจคิดเป็นมูลค่า 1.5 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ ส่วนใหญ่จากการเกิดแผ่นดินไหว พายุและอุทกภัย อาเซียนจึงจัดตั้งคณะกรรมการอาเซียนด้านจัดการภัยพิบัติ (ASEAN Committee on Disaster Management : ACDM) และจัดทำข้อตกลงว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response : AADMER) ซึ่งมีกลไกหลัก คือ ศูนย์ประสานงานอาเซียนในการให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม (ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance : AHA Centre) และ มาตรฐานระเบียบวิธีปฏิบัติเพื่อเตรียมความพร้อมและประสานงานในการปฏิบัติร่วมกันของอาเซียนในการบรรเทาภัยพิบัติและการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (Standard Operating Procedure for Regional Standby Arrangements and Coordination of Joint Disaster Relief and Emergency Response Operations : SASOP)

สำหรับประเทศไทย รัฐบาลมอบหมายให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้แทนใน ACDM ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการภัยพิบัติและกำลังขยายบทบาทไปสู่ประเทศในอาเซียนด้วยโดยให้ความสำคัญกับการส่งกองกำลังไปช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติในอาเซียน การบริหารจัดการในการส่งความช่วยเหลือแก่ประเทศที่ประสบภัยพิบัติในภาวะฉุกเฉินเมื่อได้รับการร้องขอจากประเทศที่ประสบภัยนั้น ดำเนินการโดยคณะกรรมการประสานงานช่วยเหลือคนไทยและประเทศที่ประสบภัยพิบัติในภาวะฉุกเฉิน ซึ่งมีปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เป็นประธาน มีหน้าที่เสนอแนะแนวทางแก่รัฐบาล เพื่อพิจารณาดำเนินการในการให้ความช่วยเหลือต่างประเทศ จากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า ปัญหาพื้นฐานของการบริหารจัดการภัยพิบัติ คือ การขาดเอกภาพในการปฏิบัติและการบริหารจัดการทั้งในระดับประเทศ ระดับจังหวัด และระดับท้องถิ่น ผู้รับผิดชอบหลักมีอำนาจสั่งการได้ไม่ครอบคลุมทุกหน่วยงาน ทำให้การประสานงานและการผนึกกำลังจากหน่วยงานอื่นๆ ไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีการทำงานในลักษณะองค์รวม ปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อ การส่งกองกำลังไปช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติด้วย (Office of the National Economic and Social Development Council, 2011)

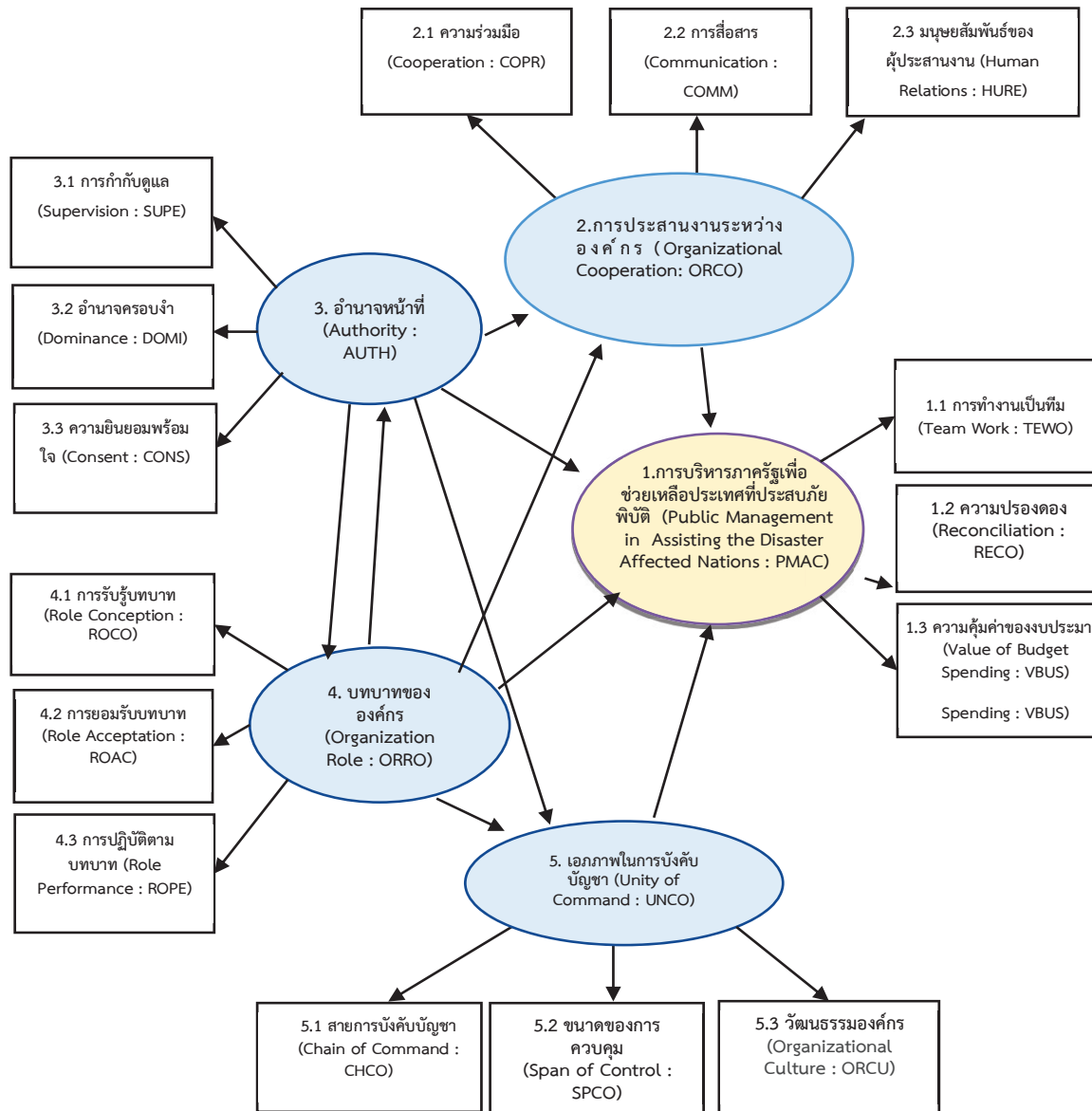
ดังนั้นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ ได้แก่ การประสานงานระหว่างองค์กร อำนาจหน้าที่ บทบาทขององค์กร เอกภาพในการบังคับบัญชา จะได้แนวทางในการพัฒนาการสื่อสาร และการประสานงานระหว่างองค์กรของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งกองกำลังไปช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ รวมทั้งการบริหารของภาครัฐในการจัดการภัยพิบัติให้มีคุณภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.ศึกษาสภาพการประสานงานระหว่างองค์กร อำนาจหน้าที่ บทบาทขององค์กร เอกภาพในการบังคับบัญชา และการบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ
- 2.ศึกษาอิทธิพลของการประสานงานระหว่างองค์กร อำนาจหน้าที่ บทบาทขององค์กร และเอกภาพในการบังคับบัญชาที่ส่งผลต่อการบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารองค์กร การบริหารภาครัฐ แนวใหม่ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง บริบทเกี่ยวกับการบริหารภาครัฐในประเด็นภัยพิบัติ ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการกำหนดกรอบแนวคิดที่ว่า การบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ จะต้องดำเนินการแบบองค์รวม ไม่ต่างคนต่างทำ จึงสามารถกำหนดเป็นสมมติฐาน 4 ประการได้แก่ 1) การบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ ขึ้นอยู่กับการประสานงานระหว่างองค์กร อำนาจหน้าที่ บทบาทขององค์กร และเอกภาพในการบังคับบัญชา 2) การประสานงานระหว่างองค์กร ขึ้นอยู่กับอำนาจหน้าที่ บทบาทขององค์กร และเอกภาพในการบังคับบัญชา 3) บทบาทขององค์กร ขึ้นอยู่กับอำนาจหน้าที่ และ 4) เอกภาพในการบังคับบัญชา ขึ้นอยู่กับอำนาจหน้าที่ และบทบาทขององค์กร ซึ่งนำมาสู่กรอบแนวคิดในการวิจัยตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดและสมมติฐานในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed methods) โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณนำ และใช้การวิจัยเชิงคุณภาพสนับสนุนการวิจัยเชิงปริมาณ

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรการวิจัย คือ เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจำนวนทั้งสิ้น 1,297 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างประมาณ 20 เท่าของตัวแปรในโมเดล (Augsuchote, 2011) ซึ่งจากกรอบแนวคิดผู้วิจัยกำหนดตัวแปรไว้จำนวน 15 ตัวแปร (20x15) จึงเท่ากับ 300 ตัวอย่าง การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือ ใช้แบบสอบถาม 75 ข้อ ระดับความคิดเห็นแบบ Likert Scale 5 ระดับคะแนน โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ ความครอบคลุม ความสอดคล้องตามกรอบแนวความคิด วัดค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Item Objective Congruence) ได้ 0.6 - 1.00 และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเจ้าหน้าที่ที่ไม่ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจำนวน 30 คน หาค่าความน่าเชื่อถือได้ (reliability) ของตัวแปรด้วยค่าสถิติ Cronbach's Alpha ได้ 0.958 แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลความสมบูรณ์ 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน มกราคม - มีนาคม 2562

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) และแบบจำลองสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model : SEM) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงและตัวแปรสังเกตได้ และความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์แบบจำลองโครงสร้าง

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับความหมายในแนวนโยบาย หรือแนวคิดของผู้บริหาร ซึ่งเป็นการค้นหากระบวนการคิดและระบบความเชื่อของผู้ตอบโดยตรง อีกทั้งเป็นการค้นหาสาเหตุขององค์ประกอบที่ต้องการจะศึกษา โดยใช้การทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือ เจ้าหน้าที่ระดับบริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ จำนวน 14 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างแบบเจาะจง (purposive sampling) ข้อมูลที่ได้นำมาเรียบเรียงใหม่เพื่อให้เข้าใจได้ง่าย พร้อมทั้งจำแนกข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างและประเด็นสำคัญของคำถาม โดยพิจารณาความสอดคล้อง ความเชื่อมโยงกันตามกรอบแนวความคิดและวรรณกรรมที่ทบทวน แล้วนำมาเสนอเชิงบูรณาการเพื่อสนับสนุนผลการวิเคราะห์จากการวิจัยเชิงปริมาณ

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง การประสานงานระหว่างองค์กร อำนาจหน้าที่ บทบาทขององค์กร เอกภาพในการบังคับบัญชา และการบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ โดยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับของการประสานงานระหว่างองค์กร อำนาจหน้าที่ บทบาทขององค์กร เอกภาพในการบังคับบัญชา และการบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ จากการศึกษา ระดับความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างของตัวแปรแฝง และตัวแปรประจักษ์อันได้แก่ 1) การประสานงานระหว่างองค์กร (OROC) ซึ่งประกอบด้วย ความร่วมมือ (COPR) การสื่อสาร (COMM) และมนุษยสัมพันธ์ของผู้ประสานงาน (HURE) 2) อำนาจหน้าที่ (AUTH) ซึ่งประกอบด้วย การกำกับดูแล (SUPE) อำนาจครอบงำ (DOMI) และความยินยอมพร้อมใจ (CONS) 3) บทบาทขององค์กร (ORRO) ซึ่งประกอบด้วย การรับรู้บทบาท (ROCO) การยอมรับบทบาท (ROAC) และการปฏิบัติตามบทบาท (ROPE) 4) เอกภาพในการบังคับบัญชา (UNCO) ซึ่งประกอบด้วย สายการบังคับบัญชา (CHCO) ขนาดของการควบคุม (SPCO) และวัฒนธรรมองค์กร (CRCU) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีการกระจายของข้อมูลอยู่ในระดับที่เหมาะสม

และมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทางทิศเดียวกัน ความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์เชิงลึกที่พบว่า การบรรเทาภัยพิบัติเป็นงานที่ต้องใช้องค์ความรู้จากหลายหน่วยงาน และส่วนใหญ่ปฏิบัติการในภาวะฉุกเฉิน หน่วยงานๆ จะต้องประสานงานกันบนพื้นฐานที่เข้าใจและยอมรับบทบาทซึ่งกันและกัน ร่วมมือกัน โดยการใช้การสื่อสารที่ดี ภายใต้การกำกับดูแล การมีสายการบังคับบัญชาและขนาดของการควบคุมที่เหมาะสม ทำให้สามารถทำงานร่วมกันเป็นทีม สอดคล้องกับความเห็นของสมิต สัจฉกร (Satchukorn, 2010) และ ญัฐยา สินตระการผล (Sintakranphol, 2010) ที่ว่าการประสานงานนั้นต้องอาศัย ความร่วมมือ โดยจะต้องสร้างสัมพันธภาพในการทำงานร่วมกันของทุกฝ่าย รวมถึงระบบการสื่อสาร ทั้งนี้เรื่องของการจัดโครงสร้างขององค์กร การจัดสายบังคับบัญชา และการออกแบบขั้นตอนการทำงานไม่ให้ซับซ้อน ยังช่วยให้เกิดความชัดเจนในการประสานงานด้วย และแนวคิดของ อรรถสิทธิ์ ทัศนธรรม (Hastedhamma, 2014) ที่ระบุว่าสายการบังคับบัญชาเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ “เอกภาพในการบังคับบัญชา” และขนาดของการควบคุมถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเอกภาพในการบังคับบัญชา

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 อิทธิพลของการประสานงานระหว่างองค์กร อำนาจหน้าที่ บทบาทขององค์กร และเอกภาพในการบังคับบัญชาที่ส่งผลต่อการบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ

2.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายในกับตัวแปรแฝงภายนอก โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Best, 1977) พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูงมาก (มีค่าสถิติ r จะเท่ากับ 0.81-1.00) โดยมีคู่ที่มีความสัมพันธ์ในระดับสูงได้แก่ บทบาทขององค์กร (ORRO) กับ การประสานงานระหว่างองค์กร (ORCO) มีค่าเท่ากับ 0.82 รองลงมาคือ อำนาจหน้าที่ (AUTH) กับ การบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ (PMAC) มีค่าเท่ากับ 0.81 ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ บทบาทขององค์กร (ORRO) กับ เอกภาพการบังคับบัญชา (UNCO) ค่าเท่ากับ 0.52 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง (มีค่าสถิติ r จะเท่ากับ 0.41-0.60) ตามตารางที่ 1

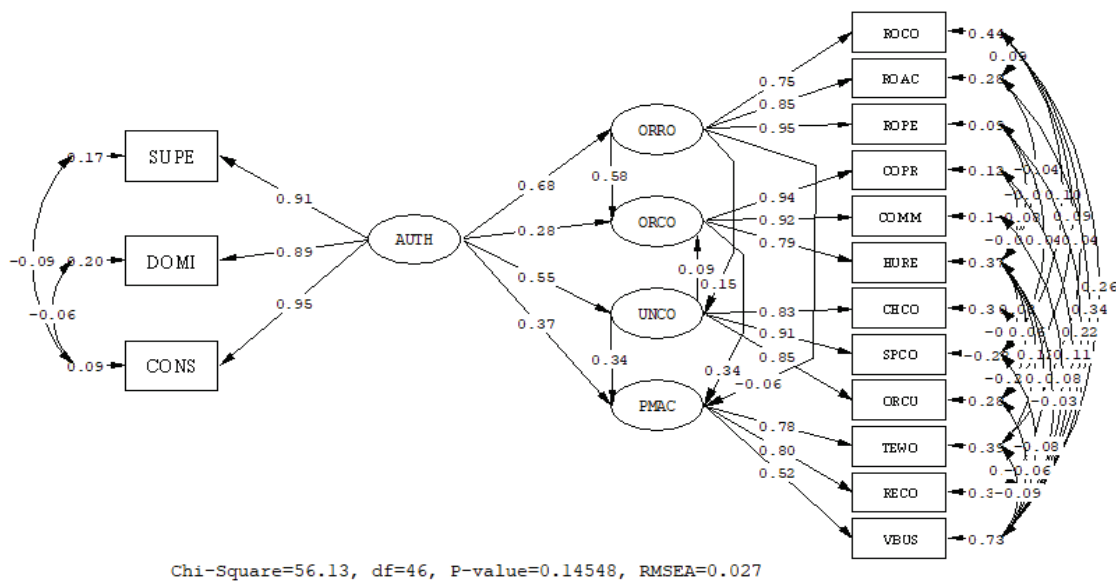
ตารางที่ 1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวแปรแฝงที่ส่งผลต่อการบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ

	ORRO	ORCO	UNCO	PMAC	AUTH
บทบาทขององค์กร (ORRO)	1.00				
การประสานงานระหว่างองค์กร (ORCO)	0.82	1.00			
เอกภาพการบังคับบัญชา (UNCO)	0.52	0.58	1.00		
การบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ (PMAC)	0.65	0.77	0.75	1.00	
อำนาจหน้าที่ (AUTH)	0.68	0.74	0.65	0.81	1.00

2.2 การเปรียบเทียบแบบจำลองตามสมมติฐานและแบบจำลองทางเลือก

ผู้วิจัยได้ปรับแบบจำลองสมการเชิงโครงสร้างตามสมมติฐาน เพื่อให้มีความสอดคล้องตามข้อมูลเชิงประจักษ์โดยปรับที่ละพารามิเตอร์ ให้ค่าความคลาดเคลื่อนสัมพันธ์กันได้ จนกระทั่งค่าดัชนีความกลมกลืนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงได้แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์แบบทางเลือก ตามภาพที่ 2 โดยมีค่าสถิติที่คำนวณได้ คือ ค่า Chi-square = 56.13, p-value 0.146, df=46, GFI=0.98, AGFI=0.94, RMR = 0.014, RMSEA = 0.027, CFI= 1.00 CN= 369.45 ตามตารางที่ 2

ภาพที่ 2 แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์แบบทางเลือก

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบแบบจำลองตามสมมติฐานการวิจัยกับแบบจำลองทางเลือก

รายการ	ค่าสถิติ	แบบจำลองตามสมมติฐาน	แบบจำลองทางเลือก
1. Chi-square (χ^2)	*ต่ำใกล้ 0	417.63	56.13
	*เท่ากับ df	80	46
Relative Chi-square	ผลหาร (χ^2 / df) < 2.00	5.183	1.220
2. GFI	> 0.90	0.84	0.98
3. AGFI	> 0.90	0.76	0.94
4. RMR	เข้าใกล้ 0.00	0.037	0.014
5. RMSEA	< 0.05	0.119	0.027
6. CFI	*0.00-1.00	0.97	1.00
7. CN	> 200	82.42	369.45

2.3 ผลการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลจากแบบจำลองโครงสร้างที่เป็นแบบจำลองทางเลือกอธิบายเส้นทางความสัมพันธ์จากสมการพยากรณ์

ผลการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลจากแบบจำลองโครงสร้าง ที่เป็นแบบจำลองทางเลือก มีความเหมาะสมเพียงพอที่จะเป็นแบบจำลองความสัมพันธ์ของการประสานงานระหว่างองค์กร อำนาจหน้าที่ บทบาทขององค์กร และเอกภาพในการบังคับบัญชาที่ส่งผลต่อการบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลวิเคราะห์อิทธิพลรวม อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของแบบจำลองทางเลือก

ตัวแปรตาม	ความสัมพันธ์	ตัวแปรอิสระ					R ²
		ORRO	ORCO	UNCO	PMAC	AUTH	
ORRO	DE					0.68**	0.46
	IE						
	TE					0.68**	
ORCO	DE	0.58**		0.09*		0.28**	0.74
	IE	0.02**				0.46**	
	TE	0.60**		0.09*		0.74**	
UNCO	DE	0.15**				0.55**	0.44
	IE					0.11**	
	TE	0.15**				0.66**	
PMAC	DE	-0.06**	0.34**	0.34**		0.37**	0.78
	IE	0.26**		0.04**		0.43**	
	TE	0.20**	0.34**	0.38**		0.80**	

Chi-Square= 56.13, df=46, p-value = 0.146, GFI=0.98, AGFI=0.94, RMR=0.014, RMSEA=0.027 CFI=1.00, CN=369.45

อภิปรายผลการวิจัย

ความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ การสื่อสารระหว่างกัน และการมีมนุษยสัมพันธ์ มีความสำคัญต่อการประสานงานระหว่างองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ และสอดคล้องกับแนวคิดของสถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย (Prince Damrongrajanubhap Institute of Research and Development, 2010) ที่ระบุว่า การร่วมมือเพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้อง ทั้งเวลาและกิจกรรมที่จะต้องกระทำ และ การติดต่อสื่อสารให้เกิดความคิดความเข้าใจตรงกันเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้การประสานงานมีประสิทธิภาพ รวมทั้งแนวคิดของ Flippo (1971) ที่ระบุว่ามนุษยสัมพันธ์ของผู้ประสานงาน (Human Relations) เป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้การประสานงานตรงตามเป้าหมายและสำเร็จลุล่วงด้วย

การกำกับดูแล อำนาจครอบงำ และความยินยอมพร้อมใจ มีความสำคัญต่ออำนาจหน้าที่อย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Antonio Gramsci (Worawit, 2014) ที่มองว่าเป็นการใช้อำนาจที่เกิดผลแค่เพียงชั่วคราว แต่ต้องสร้างความยินยอมพร้อมใจ (Consent) คู่กันไป จึงจะทำให้เกิดการยอมรับอำนาจอย่างบริสุทธิ์ใจ รวมทั้งแนวคิดของ วุฒิชัย ไชยวุฒิ (Vuthichai, 2015) ที่กล่าวว่าความยินยอมพร้อมใจ (consent) ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของอำนาจหน้าที่ (Authority) ซึ่งส่งผลให้เกิดเป็นอำนาจอันชอบธรรมในการปกครอง นอกจากนี้ Bromberg (1982) และ Morrison (2003) ก็มีแนวคิดในทิศทางเดียวกันว่าการกำกับดูแลคืออำนาจหน้าที่ของผู้ที่มีตำแหน่งสูงกว่าในการกำกับดูแล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

การรับรู้บทบาท การยอมรับบทบาท และการปฏิบัติตามบทบาท มีความสำคัญต่อบทบาทขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Allport (1976) ที่ได้อธิบายถึงการแสดงบทบาทขององค์กรขึ้นอยู่กับปัจจัยการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ (Role Performance) เป็นบทบาทของสถานภาพที่แสดงออกจริง (Actual Role) และการที่บุคคลใดจะปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับระดับการยอมรับบทบาทนั้น ๆ ของบุคคลที่ได้ครองตำแหน่งนั้นอยู่

สายการบังคับบัญชา ขนาดของการควบคุม และวัฒนธรรมองค์กร มีความสำคัญต่อเอกภาพในการบังคับบัญชาอย่างมีนัยสำคัญซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ และสอดคล้องกับการระบุว่าขนาดของการควบคุม ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเอกภาพในการบังคับบัญชา

การทำงานเป็นทีม ความปรองดองของทีมงาน และความคุ้มค่าของงบประมาณ มีความสำคัญต่อการบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงคุณภาพ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Katzenbach & Smith (1993) อธิบายว่า ทีมเป็นการรวมตัวของบุคคลที่มีทักษะประกอบกันได้อย่างสมบูรณ์ (Complementary Skills) โดยมีการตกลงร่วมกันในจุดมุ่งหมาย (Common Purposes) มีเป้าหมายปฏิบัติการ (Performance Goals) ตามแนวทางที่ก้าวร่วมนกันไป (Common Approaches) ด้วยความเชื่อมั่นต่อกันและกัน (Mutually Accountable) และแนวคิดเกี่ยวกับความปรองดอง ซึ่งเอกชัย ศรีวิลาส (Srivilas, 2012) ได้อธิบายว่าความปรองดองในสังคม ตั้งอยู่บนฐานคิดของความยุติธรรมในระยะเปลี่ยนผ่านและการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่าง เพื่อยุติความรุนแรง ลดความแตกแยก สร้างความไว้วางใจและฟื้นคืนความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคน

ผลการวิจัยที่พบว่าบางตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่มีความสำคัญ เช่น บทบาทขององค์กรไม่มีความสัมพันธ์กับการบริหารภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ สะท้อนให้เห็นว่า การบริหารภาครัฐในการให้ความช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติซึ่งดำเนินการในรูปของคณะกรรมการ (คณะกรรมการประสานงานช่วยเหลือคนไทยและประเทศที่ประสบภัยพิบัติในภาวะฉุกเฉิน มีปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธานกรรมการ) มีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะแก่รัฐบาล หน่วยงานที่ร่วมเป็นกรรมการไม่มีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ จึงทำให้ความรู้สึกในบทบาทเบาบางลง ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่าบทบาทขององค์กรขึ้นอยู่กับอำนาจหน้าที่ ประกอบกับสภาพแวดล้อมในหัวข้อข้อมูลการวิจัย (เดือนมกราคม – มีนาคม 2562) เป็นหัวขงรัฐบาลทหาร ฝ่ายทหารได้ถูกสั่งการให้เข้าไปมีบทบาทในงานของฝ่ายพลเรือน ซึ่งฝ่ายทหารไม่เคยมีบทบาทมา

ก่อน ทำให้ฝ่ายพลเรือนเกิดความสับสนในบทบาท ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พวงเพชร สุรัตน์กีกุล (Suratanakaweekol, 2010) ที่ระบุว่า บทบาทที่แสดงออกจริง (actual role) ขึ้นอยู่กับเหตุการณ์เฉพาะหน้าในขณะนั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. หน่วยงานภาครัฐ กำหนดนโยบายที่นำไปสู่แนวทางปฏิบัติ ได้แก่ มีการแบ่งงานตามอำนาจและภารกิจที่ชัดเจน ไม่ทับซ้อน รวมถึงการปรับโครงสร้างของคณะกรรมการประสานงานช่วยเหลือคนไทยและประเทศที่ประสบภัยพิบัติในภาวะฉุกเฉินให้หน่วยที่รับผิดชอบงานบรรเทาภัยพิบัติโดยตรง เป็นประธาน ควรปรับปรุงกฎระเบียบของแต่ละหน่วย โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐให้มีความอ่อนตัว จัดตั้งช่องทางการประสานงานระหว่างองค์กรที่ชัดเจน

2. หน่วยงานภาคเอกชนและมูลนิธิควรจัดเตรียมชุดปฏิบัติการพร้อมที่จะไปช่วยเหลือภัยพิบัติในต่างประเทศรองรับภัยพิบัติ สามารถร่วมกับหน่วยงานภาครัฐได้เมื่อได้รับการร้องขอ และควรใช้ความได้เปรียบที่มีความอ่อนตัวในการบริหารจัดการ และประสบการณ์ด้านการบรรเทาภัยพิบัติ เข้ามาเสริมการบริหารจัดการของภาครัฐด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในด้านของการจัดตั้งกองกำลังของประเทศไทยไปช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติให้ได้ตามมาตรฐานสากล

2. ควรศึกษาความคิดเห็น ความพึงพอใจ และความต้องการ ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นภาคประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการบริหารจัดการภาครัฐเพื่อช่วยเหลือประเทศที่ประสบภัยพิบัติ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้รับข้อมูลอย่างรอบด้าน เพื่อนำมาพัฒนาประสิทธิภาพของการช่วยเหลือให้มีมากยิ่งขึ้น

3. ควรนำองค์ประกอบต่างๆ ของแนวทางการพัฒนาที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยนี้ ไปพัฒนาเป็นตัวแปรสำคัญสำหรับการวิจัยในงานการศึกษาวิจัยอื่นที่มีความใกล้เคียงและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับงานวิจัยนี้ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ในรายละเอียดเกี่ยวกับตัวแปรสำคัญด้านอื่น ๆ ให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

Reference

- Allport, G.W. (1976). *Attitudes: Readings in Attitudes Theory and Measurement*. New York: Macmillan.
- Augsuchote, S., Vitiwanna, S. and Pinyopanuwat, R. (2011). *Statistical analysis for social and behavioral science research: Technical for using LISREL*. Bangkok: Charoen-dee Munkong Printing
- Best, John W. (1977). *Research in Education*. (3rd ed). NJ: Prentice-Hall.
- Bromberg Philip M. (1982). *The Supervisory Process and Parallel Process in Psychoanalysis*. New York: W.A.W. Institute.
- Chaithong, Worawit. (2014). *Antonio Gramsci: Marxism Culture and Study of Super Structure*. searched on April 15, 2018, Retrieved from <https://armworawit.wordpress.com>.
- Chaiyavuth, V. (2015). Concept of “Consensus” and “Representative” in Chard Kobjitti’s short stories and novels. *Journal of Political Sciences and Public Administration Chiangmai University*.
- Prince Damrongrajanubhap Institute of Research and Development, Office of the Permanent Secretary for Interior (2010). *Coordination technique. Knowledge Document No.18/ Fiscal year 2010 Prince Damrongrajanubhap Institute of Research and Development, Office of the Permanent* (unpublished manuscript).
- Flippo B. Edwin. (1971). *Principles of Personnel Management*. New York: McGraw-Hill.
- Hastedhamma, A. (2014). *Unity of Command*. Searched on April 15, 2018, from <http://www.strategic-man.com/articles/detail/62#.WtMo8y5ubIU>.
- Katzenbach, J. R. and Smith, D.K. (1993). *The Wisdom of Teams: Creating the High-performance Organization*, Boston: Harvard Business School.
- Morrison, T. (2003). *Staff Supervision in Social Care*. Southampton: Ashford Press.
- Office of the National Economic and Social Development Council, (2011). *Disaster Management and Recovery after disaster: Case Study in Thailand and foreign countries*. Bangkok: Phet-Rung Publishing.
- Satchukorn, S. (2010). *Art of Service*. (4th ed.). Bangkok: Saitharn.
- Sintakranphol, N. (2010). *MBA 50 Principle of Management*. Bangkok: Expert Net.
- Srivilas, E. (2012). *Reconciliation and Harmony Creation in Thai Society*. Searched on April 14, 2018, from <https://www.slideshare.net/tarayasri/ss-37643646>
- Suratanakaweekol, P. (2010). *Human and Society*. (2nd ed.). Bangkok: Kasetsart University.